

Energetske zadruge

Organizacija združenih narodov je leto 2012 razglasila za mednarodno leto zadrug, da bi s tem opozorila na pomembnost zadrug po vsem svetu ter poudarila njihovo vlogo v gospodarskem in družbenem razvoju številnih držav.

Generalni sekretar Združenih narodov Ban Ki Mun je to odločitev utemeljil s povezovanjem gospodarnosti in družbene odgovornosti, pri čemer so zadruge zgled mednarodni skupnosti.

»Zadruge so opomnik mednarodni skupnosti, da je mogoče hkrati zagotoviti sposobnost gospodarskega preživetja in družbeno odgovornost.«

Kaj je zadruga?

Osnovno načelo zadrug je, da je s skupnimi močmi lažje doseči cilje kot samostojno. Sodelovanje v obliki zadrug je vedno smiselno takrat, ko izpolnjevanje gospodarskega cilja presega sposobnosti posameznika, hkrati pa želimo zagotoviti samostojen obstoj.

Zadruge so se v svoji 150-letni zgodovini v različnih velikostih in organizacijskih strukturah uveljavile na najrazličnejših trgih. Pri vseh zadrugah so člani hkrati lastniki in stranke svoje zadruge. Na podlagi t. i. načela identitete se zadruge razlikujejo od drugih oblik kooperativnega sodelovanja.

Samopomoč v demokratični pravni obliki

Člani se z namenom skupnega gospodarjenja prostovoljno združujejo v zadruge. Pri tem mora gospodarska podpora članov izvirati iz lastnih sposobnosti, in ne iz podpore tretjih oseb ali države. Osebe, ki vodijo zadrugo (upravni in nadzorni odbor), so tudi same člani te zadruge. Temeljne odločitve v zadrugi sprejema generalna skupščina članov. V njej ima vsak član ne glede na svoj delež kapitala samo en glas. S tem je zadruga zaščiten pred prevlado posameznih večinskih lastnikov in s tem tudi pred »sovražnimi prevzemi«.

Zadruge po svetu

Po svetu je več kot 800 milijonov članov zadrug v več kot 100 državah. Zadruge zagotavljajo več kot 100 milijonov delovnih mest. Kreditne, kmečke in obrtne zadruge po vsem svetu spodbujajo skupne interese svojih članov, kar za regije predstavlja neprecenljiv prispevek. Podpirajo lokalno gospodarstvo in zagotavljajo lokalna delovna mesta.

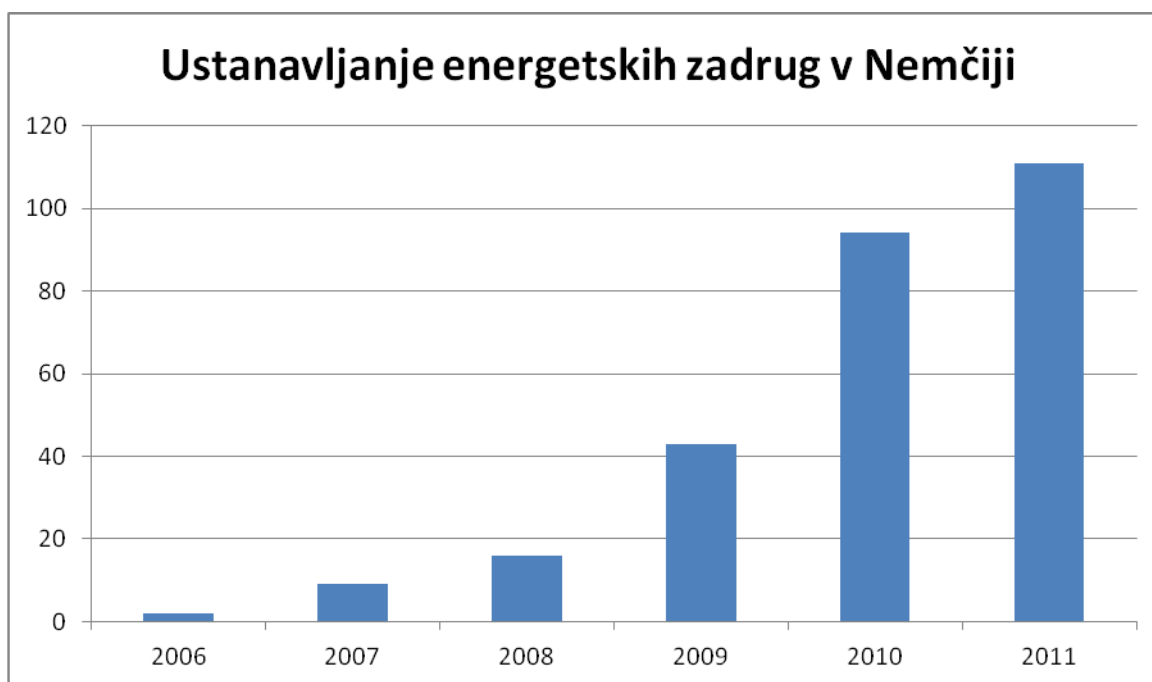

Energetske zadruge

Fosilnih goriv je vse manj in so zato vedno dražja, poleg tega pa obremenjujejo naše ozračje ter imajo hude neugodne posledice na okolje in zdravje. Zato je pomembno, da energetska oskrba pravočasno preusmerimo v obnovljive energetske vire. Zaradi svoje decentralizirane narave lokalnim akterjem, kot so občine, komunalna podjetja, kmetje ali zadruge, ponujajo številne možnosti izkoriščanja.

Energetske zadruge so predvsem v Nemčiji že desetletja zanesljiv in priljubljen regionalni model sodelovanja, ki si prizadeva za decentralizirano proizvodnjo energije in oskrbo z njo. Omogočajo udeležbo in vključevanje lokalnih prebivalcev ter združevanje občinskih in gospodarskih interesov z varstvom okolja. Z možnostjo neposredne udeležbe prebivalstva, kmetov in regionalnega gospodarstva zagotavljajo ključno krepitev pripravljenosti za izgradnjo energetskih objektov in omrežij. Energetske zadruge ne predstavljajo anonimnih denarnih naložb, ampak ponujajo možnost, da sami sodelujemo pri dolgoročno zasnovanih projektih skupnosti in pripomoremo k spremembam v svojem življenjskem okolju. Vloženi denar tako močno prispeva k zvišanju regionalne dodane vrednosti.

Energetske zadruge so vse bolj priljubljene, saj ponujajo raznolike možnosti za ukrepanje in načrtovanje. Ker ima vsak član pravico do glasovanja, je mogoče projekte s številnimi enakopravnimi partnerji izvesti demokratično in na podlagi lokalnega okolja. Samo v zadnjih petih letih je bilo v Nemčiji na področju obnovljivih energetskih virov ustanovljenih približno 300 novih zadrug. Poleg tega je zadruga pravna oblika, ki je še posebej varna pred stečajem.

Zadruge s področja fotovoltaike

V zadrugah s področja fotovoltaike se lahko državljani na podlagi transparentnih finančnih prispevkov udeležijo izgradnje sistemov za izkoriščanje obnovljivih energetskih virov. V tem primeru pri naložbah pogosto sodelujejo občinski nosilci odločanja, javne ustanove in regionalne banke. Tako je mogoče uporabiti tudi strešne površine, ki jih fizične osebe ne uporabljajo, npr. na javnih poslopih, kot so šole ali vrtci. Namestitvev in vzdrževanje lahko nato prevzamejo regionalni ponudniki.

Pobudniki in partnerji

Pobudo za ustanovitev energetske zadruge lahko dajo različni akterji. Poleg angažiranih državljanov, ki se na svojem lokalnem območju zavzemajo za oskrbo s čisto energijo, pobudo pogosto prevzamejo zastopniki občine ali krajevni distributerji električne energije. Pogosto so na tem področju dejavni tudi krajevni kmetje, lokalno gospodarstvo, npr. obrtniki, ter predvsem banke, kot so vzajemne in ljudske banke. Nekatere zadruge s področja fotovoltaike so se vključile na pobudo zadružnih bank. Pogosto se združujejo tudi predstavniki različnih področij, da bi skupaj ustanovili energetske zadrugo. Prednost takšnega združevanja je ta, da ne gre samo za povezovanje različnih interesov, ampak tudi trgovskih ali tehničnih znanj.

Lastni kapital zadruge

V zadrugi višina lastnega kapitala ni zakonsko določena. Ključni sestavni del so poslovni deleži, vpisani s strani članov. Višino in število deležev, ki jih je treba vpisati, člani skupaj določijo v statutu. S tem je mogoče lastni kapital prilagajati okoliščinam. Poleg poslovnih deležev v energetskih zadrugah so se kot dopolnilno sredstvo financiranja izkazala tudi podrejena posojila. Tako se lahko posamezne skupine članov ciljno udeležujejo določenih energetskih projektov. Prednost: financiranje različnih energetskih projektov z različnimi koristmi in tveganji sicer poteka v okviru zadruge, a ne skupno iz istega »lonca«. V zadrugi Friedrich Wilhelm Raiffeisen Energie eG. je npr. predvidena najnižja udeležba v višini 2.000 evrov. Od tega se 100 evrov vpiše kot poslovni delež, 1.900 evrov pa se porabi kot podrejeno posojilo za določen energetski projekt. Odločitve glede lastnega kapitala je treba sprejemati skupaj z upravo zadruge.

Viri:

<http://www.dgrv.de/>

<http://www.unendlich-viel-energie.de/>

<http://www.genossenschaften.de/>

<http://www.2012.coop/>

Markus Bauer je diplomirani inženir prostorskega in okoljskega načrtovanja ter je pri družbi IHK Zetis GmbH odgovoren za projekte s področja energetske učinkovitosti in obnovljivih energetskih virov. V okviru [Partnerstva za varovanje podnebja, energetske učinkovitost in inovacije](#), sklenjenega med zvezno vlado in nemško gospodarsko zbornico [DIHK](#), je oseba za stik, na katero se lahko obrnejo zainteresirana podjetja.

Podatki za stik:

[IHK Zetis GmbH](#)

Europaallee 10

67657 Kaiserslautern

Nemčija

Telefon 0049 (0)631 303 1236

E-pošta bauer@zetis.de

Te informacije so predstavljene kot del projekta za prenos sistemov obnovljivih virov energije (RETS), ki ga Evropski sklad za regionalni razvoj financira v sklopu programa INTERREG IVC. Čas trajanja projekta je od januarja 2010 do decembra 2012. Za več informacij in sodelovanje v naši spletni skupnosti obiščite: <http://www.rets-community.eu/>

Evropska unija

Evropski sklad za regionalni razvoj